GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe l anu 10 fl., pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 16. **Brasiovu 9 Martiu 25 Februariu** **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

† Scire trista!

Bravulu dep. dietale **Ioane Eug. Cucu** a repausatu in 5 Martiu in Pest'a. Mare dauna, ca erá unu bunu nou aperatoriu alu interesseloru romane nationale. Fia'i tierin'a usióra si memori'a eterna! —

Constituirea represent. generali a fostiloru granitiari romani din regim. I.

Fagarasiu 4 Martiu 1870.

Domnule Redactoru!

In 26 Februariu a. c. representanti'a fostiloru militari de frontiera din regimentulu I romanu s'a intrunitu in Sabiniu in localitatea cancelariei associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. La 9 óre demanéti'a d. Stezaru capitanu in pensiune cá presiedinte alu comitetului in cuvente bine alese descopere, ca basea intrunirei e ordinatiunea ministeriale din 18 Iuliu an. tr. Nr. 319 indreptata catra Escelenti'a Sa d. comisariu reg. si totudeodata saluta representanti'a generale cu multa caldura. — Dupa verificare i provóca se-si aléga din midiuloculu loru unu presiedinte pentru conducerea lucrariloru. Membrii presenti in numeru de 23 aclama de presiedinte cu unanimitate pre d. baronu Ursu de Margineni colonelulu si gloriosulu erou alu insulei Lis'a. Acestu barbatu cu mari merite pentru armat'a imperiala ocupandu scaunulu presidiale dupa una scurta dara precisa introductiune dechiara siedinti'a de deschisa, si totudeodata pune la ordinea dilei cetirea ordinatiuniloru ministeriale, precum si autografulu Maiestatei Sale c. r. apost. din 27 Augustu 1861 incatu acest'a se referesce la fondulu de montura alu acestui regimentu. — Capitanulu Stezaru face relatiune despre lucrarile mai insemnate ale comitetului, si starea fondului, apoi imparte membriloru cate unu ecsemplariu din proiectulu de statute elaboratu de membrii comitetului.

In urm'a acesteia dupa discusiuni din mai multe parti se alege una comisiune de trei insarcinata cu ecsaminarea starei fondului, si a lucrariloru comitetului, ér' alt'a de siepte cu prelucrarea proiectului de statute, si cu compunerea unei representatiuni relativa la p. 3 alu ordinatiunei ministeriale de mai susu. Ambe comisiunile -si implinira misiunea cu multu zelu. In siedinti'a din 28 s'a ascultatu cu multa atentiune relatiunea comisiunei prime. — Din acést'a aflu necesariu a comunicá on. publicu urmatóriale: Comisiunea emisa a cercetatu cu tóta scrupulositatea actele aflatórie in archivulu comitetului relative la fondulu de montura, dara de pre timpulu desfiintarei regimentului nu lu póte numí in cifre. Totu ce s'a aflatu in acestu respectu se datéza dela infiintiarea comitetului incóce, caruia s'au comunicatu dóue conspecte finali. — Dupa acestea

starea fondului pre an. 1865,

in obligatiuni de statu erá — 205.650 fl., in bani gata 32.663 fl. 82½ cr. = 238.313 fl. 82½ cr. pre anulu 1867, in obligatiuni 256.350 fl. in bani gata 21.475 fl. 15 cr. = 277.825 fl. 15 cr. pre anulu 1869, in obligatiuni 279.837 fl. 50 cr. interesele acestui capitalu 13.991 fl. 85 cr. = 293.829 fl. 37 cr. v. a. Din datele aceste se póte vedé, ca fondulu a crescutu din anu in anu cumparanduse cu banii disponibili obligatiuni de statu.

Spesele preliminate din acestu fondu cu scirea si involirea comitetului suntu:

1. Pentru fost'a compania a 11-a pre an. 1866/7 si de atunci incóce anualmente cate 600 fl. v. a. spre sustienerea scólei normale publice din Ohab'a.

2. Pentru fost'a comp. a 12-a incepundu din an. scol. 1867/8 cate 600 fl. v. a. spre sustienerea scóleloru capitale din Tohanulu vechiu si Cinciari.

3. Pentru comp. a 8-a incepundu din anulu 1867/8 cate 600 fl. pentru scól'a centrale din Vistea inferióra.

4. Pentru repararea scólei din Margineni din competenti'a fóstei comp. a 10-a 134 fl. v. a.

5. Pentru repararea scólei din Vestenu 150 fl. v. a.

6. D. G. Gusiella Negrea stipendiu de cate 120 fl. pre trei ani in contulu cuoteloru comp. a 9-a a 10-a si a aripei husariloru de Deseani.

7. Studentelui Arone Poparadu pre doi ani cate 120 fl. a. in contulu cuotei aripei de Deseani.

Fara de a fi fostu intrebatu comitatulu s'au datu in contulu comp. a 6-a spre scopuri scolastice cate 600 fl. incepundu din 1867/8. S'a comunicatu comitetului una copia din ordinatiunea guberniale cu datulu 30/7 ex 1868 Nr. 14.260 catra perceptoratulu din Hatiegu, prin care se face cunoscutu: a) cumca s'au asemnatu pentru doi invetiatori dela scól'a din Riu albu a 212 fl. si a 108 = 320 fl., spese 20 fl.; b) pentru scól'a din Nagy-Bár 120 fl., corteiu 26 fl.; c) pentru unu invetiatoriu la scól'a din Vulcanu incepundu din 1/9 1867 — 48 fl. Afara de acestea potu se mai fia si alte adsemnatiuni inainte de infiintiarea comitetului, despre cari comisiunea esmisa n'a fostu in pusetiune a ne luminá. Pentru trebuintiele comitetului s'a asemnatu preste totu 800 fl. v. a., iuse spesele acestuia incepundu din an. 1863 au fostu mai mari cu 32 fl. v. a. Comisiunea acést'a si-a incheiatu relatiunea sa cu acea propunere, cá comitetulu pre venitoriu se nu sufere nici una ingerintia straina in despunerea cu fondulu scolasticu, ceea ce s'a si primitu si trecutu in statute. Din lucrarile comitetului mai principali amintescu: a) remustratiunile ce le-a facutu in respectulu fondului de provente acum incameratu, carele dupa nici o lege nu se póte eliberá de servitutele sale si ar' fi indetoratu se sustiena singuru singurelu scólele din Valda-Recea, Oriatu si Hatiegu; b) respunsurile in casuri de diferintia cu ven. ordinariatu alu Lugosiului; c) energiós'a aparare a comitetului in contra pretensiunei de a se plati cateva mii fiorini in chipu de desdaunare din acestu fondu actualiloru posesori ai muntiloru revindecati.

Totu in 28 a venitu la ordinea dilei si a dóu'a comisiune, alu carei reportoru mai antaiu cetésce representatiunea catra inaltulu ministeriu. Ansa la acésta a datu punctulu alu treilea din ordinatiunea ministeriale citata in fruntea acestui articulu, in care se dice, „ca de óra-ce in autografulu Mai. Sale c. r. ap. din 27 Augustu 1861 este espresu enunciatu, cumca din fondulu de sub cestiune au se participé si husarii de frontiera de nationalitate romana, cari locuiescu amestecati cu ceilalti granitiari, asia husariloru dela Dobr'a inca e de a li se face parte cuvenintiósa si a se admite in representantia.“ Adunarea generale s'a simtitu indetorata a remustrá aratandu, ca ordinatiunea ministr. in sensulu acesta n'a potutu se provina, decatu din o eróre óre-care, dens'a ne admitendu representantia Dobreniloru e pre terenulu inaltului autografu si lucra consonu ordinatiuniloru guberniale transilvane din 20 Iuliu 1868 Nr. 8129, din 1 Februariu 1869 Nr. 28.594 ex 1868, prin care acésta causa e resoluta in favórea fóstei aripe de Deseani, si Dobrenii se eschidu ca totulu cá unii ce n'au fostu amestecati cu pedestrimea. Acésta representatiune s'a primitu fara de nici o modificare, apoi a urmatu proiectulu de statute, dupa cum acel'a s'a prelucratu in sinulu comisiunei esmise. Discusiunea generale si speciale asupra acestuia a tienutu mai bine de o di si diumetate. Spre informarea publicului amu aflatu necesariu a insemná, ca statutele asia dupa cum s'au primitu in adunarea generale constau din 41 §-i. —

Liniamentele statuteloru suntu urmatóriele: Fondulu de montura se preface in fondu scolasticu alu fostiloru granitiari din regimentulu I romanu pentru sustienerea si redicarea scóleloru populari, consta din restulu fondului de montura de pre timpulu desfiintarei regimentului, din venitulu muntiloru revindecati pana candu acelia s'au luatu; din interesele aceloru capitale. Averea fondului se representéza, inspectionéza si controléza de insi-si proprietarii cá una reuniune privata cu propri'a sa avere, prin unu corpu morale sub numirea: „representanti'a generale a fostiloru granitiari din I reg. romanu“, — se intrunesce totu la trei ani in Sabiniu, constá din cate doi deputati ai fiacarei fóste companie, precum si a aripei de husari de Deseani cu socii 26. — Modalitatea alegerei acestora. Administrarea manipularea si aplicarea fondului se ecsercita prin unu comitetu alesu de representanti'a generale pre trei ani, ce are 10 membrii ordinari si 3 suplenti. Modulu de purcedere alu acestuia in lucrarile sale, si deterintiele lui facia cu adunarea generale.

Modulu manipularei si aplicarei fondului:

Capitalulu se dechiara de neatingibile, si numai despre interesele acelui se póte despune, — se facu 13 parti strictu egale, din cari se se sustiena, cate una scóla populariá centrale. — In casure recerute de pusetiunea topografica a singuratecilor comunitati tienutórie de una si aceeasi companiia se concedu cate dóue scóle, unde comunele ar' fi fórte departiate un'a de alt'a, si numerulu fostiloru granitiari ar' fi atatu de micu incatu din cuot'a, ce le compete, nu si-ar' potea redicá si sustiené una scóla bunisióra, li se voru asemná subventiuni. Deocamdata se voru imparti numai 85 percoute, restulu se va capitalisá; altu cum amplificarea dotatiunei singuratecelorru companie se reserva adunarei generale.

Dupa primirea statuteloru s'a alesu una comisiune verificatória, apoi multu meritatulu d. presiedinte tienú unu cuventu de inchiare. Din acesta mi permitu a insemná aici numai pasaginlu: „Voliu consanti restulu vietiei mele pentru iubit'a mea natiune, si in specie pentru binele si inflorirea popalatiunei din regimentulu, in care me amu nascutu.“ Unulu din membrii de facia ei multiumi in termini caldurosi pentru intielept'a conducere, si esprima acea convictiune, ca fiacarele din celi de facia se bucura din tóta anim'a sa pentru acést'a sincera apromisiune, ca-ce tari'a caracterului iubitului loru presiedinte trecutu prin atatea probe de focu le dá garantí'a cea mai secura, — apoi esiramu din sal'a adunarei intre repetite strigari se tralésca presiedintele, si fiacare s'a reintorsu la ale sale, petrunsu de stim'a barbatului pre catu de martiale in esteriorulu seu pre atatu de afabilu si placutu in conversatiune. —

Antonelli m/p.

Siopteriu 11 Febr. 1870.

(Capetu.)

Si cine ar' crede? ca inflorătóriele ilusiuni gacite si publicate de dlu coresp. suntu numai jócaria, pre langa bot'a acela, care umanulu d. dela Sangeorgiu de campia, cu mare bravura a mesurat'o pre spatele unui sermanu romanu din Sangeorgiu din campi'a? — Elu quidem — inaintea judecatoriei eterne astépta dejudecarea dlui Simon Laji, pre candu dlui dela judecatori'a comitatensa eliberarea de sub cercetare.

Dar' inca bot'a acela ce a gresitu, cu care a dumatu pre unu veru alu seu, pentru care bravura podépsa'a dictata de 50 fl. v. a. nici pana astadi nu a platit'o?

Eu nu amu cancicatu pre nime, dara cumca dlui bot'a lui Cainu cu bravura o invérte, documentéza fapte; — prin urmare dlui e celu mai pucinu competinte, candu — si unde, — ar' fi causa adeverata, se póta vorbi in numele umanitatii. —

Decatu selbatecï'a d. coresp. numai invidi'a s'a contra me e mai mare, — si decatu acésta numai orbi'a dsale, — care nu lu lasa a prevedé, cumca minciunele gacite si aruncate asupra mea, ca si pana acuma — totudéun'a voru pica indereptu pre dlui. — Si decatu tóte acestea e mai mare acelu pecatu alu dsale, candu nu se rusinéza in interesulu dsale celu patatu a folosí de vehiculu sant'a idea a nationalitatii si a o profana!

Dsale nu e rusine a face de risu idea nationalitatii, inaintea publicului din giurulu Uliesiului, — care e cunoscutu cu furturele si jefuiturele de acolo, — o asemenéza — ca in solidaritate statatória cu acele si o arata, ca unu elementu ne aptu spre infiintiarea scopului de statu!

Si ce cugeta dlui? Ore aceia, cari suntu cunoscuti cu nenumeratele misielii comise in Uliesiu, — si cari sciu, cumca investigatiunea predisa **nici cu unu pasu nu a trecutu otarele legii la cercetarea ei,** — déca dicu: aceia voru vedé, cumca dlui pasii legalminte facuti pentru securitatea de avere si persóna ii numesce de cancieca constitutionale? nu consecuentu urméza a cugetá, cumca constitutiunea nu ar' fi altu ceva — in unu sasa intielesu, decatu jefuire libera?

Eu cá romanu adeveratu atatu corporal- catu si spiritualminte, contradicu si protesteza contra intielesului aceluia, ce ar' poté urma din articlu dsale, éra pre dlui lu provocu semel pro semper, a se abate dela asemenea alta folosire a fraseleru dsale!

De mine d. Simon Laji inbogatiéscase din cruceri ori fiorini, cari ii primesce dela talhari ori dela amegitii parinti ai acelora, pentru aperarea causei loru, — de mene arate -si invidi'a contra mea tocma precum ei place, — ca si pana acuma amu fostu capace, — si credu in Ddieu si nevinovati'a mea, ca si de acuma voi fi in stare, contra dsale a me apara. — Dara in santulu interesu alu natiunei, lu rogu, cá la petatele interese ale dsale se nu folosésca de acoperitoriu una idea inalta, la care i strica — fara de a poté celu mai pucinu folosi negrei sale cause.

In urma, primésca d. coresp. dela mine unu sfatu. — Déca voliesce a stricá cuiva ceva, si prin urmare si mie, nici odata nu -si folosésca de basa minciuna, ca-ce debilu fundamentu e acésta — scumpulu meu, tocma cá ghiati'a, — si tóta lucrarea bassta pre acelu fundamentu, — de una singura radia a adeverului, trebuie se se restórne.

Óre de cate ori — va mai practisa — cu daun'a sa d. coresp. pana ce se va abate — dela acea natura nu numai slaba, dara si uritiósa?!

La revedere dle coresp. inaintea judecatoriei.

Andreiu Trutia m/p.,
adiunctu cercuale.

Dela diet'a Ungarici.

Desbatere interesanta despre institutele mai inalte de cultura din Transilvani'a se tienú in siedinti'a dietei din **28** Februariu, in care dupa votarea rubricei a 3-a pentru politechniculu Iosefinu in Bud'a, salaria la profesori: 44.420 fl., adause decenale 2010, bani de cortelu prof. 7800, servitori 1450 si cortelulu loru 100, pausialu pentru vesmentele servitoriloru 285, diurne 365, naiemu pe case 7200, pausialu de cancelaria 600, pentru remuneratiune 3725, pentru trebuintie teoretice si practice 5532 — si cu tóte acestea mai propusera si credite suplementaria. Mai incolo pentru incaldire si iluminare 2000 fl., pentru conservarea edificialoru 1000, alte spese neprevediute 500, pentru **stipendia 5100.** Din atata suma incarcata romanii se pretinda celu pucinu vr'o dóue trei stipendia pe totu anulu pentru a invetia la politechnicu. Mai incolo se face o propunere de conclusu cá min. se puna pe més'a catu mai curundu unu proiectu de lege pentru reorganisarea politechniculuí.

Rubric'a a 4-a. Academi'a de drepturi din Sibiiu pusa in bugetu cu 17.550 da materia de desbateri nationale. Berzeczzey intréba pe min., pentru ce in academi'a de drepturi din Sibiiu e limba propunerei cea germana, si pentru ce profesorii respectivi primescu salaria mai mari, decatu profesorii dela academiele de drepturi din Ungari'a si Transilvani'a? Gustavu Kapp propune cá salariele profesoriloru se se marésca cu 2400 fl. cá ecuivalentu pentru didactre. Br. Eötvös dechiara, ca obiectulu acesta va formá o propunere a sa decsebita primita mai nainte.

Stefanu Patay interpeléza pe min., déca e adeveru, cumca in Sibiiu se invetia numai germanesce?

Min. Eötvös respunde, ca se invetia germanesce, inse s'a pusu la cale, cá dreptulu ungaricu se se propuna maghiaresce.

Paulu Hoffmann oserba, ca nu se tractéza aici despre redicarea academiei de drepturi pentru nationalitati singurite, ci despre sustienerea unui institutu ce susta, dechiaranduse neconditionatu pentru sustienerea lui. Subsecretariulu de statu G. Tonarki dechiara la propunerea lui Kapp, ca statulu nu póte garantá sum'a in bugetu pentru didactru, care si asia se impartiesce intre profesori.

Dr. Hodosiu propune cá in tóte academiele de drepturi ale Ardelului se se propuna studiale in limb'a germana, maghiara si romana, pentru a se impedecá reclamatiunile in privinti'a limbei de invetiamentu. Dr. Iosifu Szabó propune a se mari vetiamentu. Dr. Iosifu Szabó propune a se mari salariele profesoriloru academiei de dreptu din Sibiiu si Clusiu precum si la scóla medica chirurgica in Clusiu la 1500 pe anu si 200 fl. adausu decenalu. Dupace presiedintele observa aici, ca s'a promisu unu creditu suplementariu in causa acésta. Szabó isi retrage propunerea.

Alecsandru Csanády sprijinesce propunerea cá in Sibiiu se se propuna drepturile si romanesce.

Col. Tisza pretinde, cá in Sibiiu se nu se invetie germanesce. Legea nationalitatiiloru pretinde, cá la academiele de drepturi se fia limb'a propusa, cá la academiele de drepturi se fia limb'a propunerei cea maghiara. Presiedintele oserba, ca nu e desbatere de nationalitate si limba, ci o discutiune speciale pentru una positiune in bugetu (aplausu).

Dr. Al. Mocioni se provóca la § 17 alu legei de nationalitate, dupa care in academi'a de drepturi in Sibiiu trebuie se se propuna germanesce.

Vinc. Babesiu e pentru limb'a de propunere romana. Diet'a vediendu, ca se incingu desbateri despre nationalitate, le ciunta, votandu bugetulu pentru academia de drepturi din Sibiiu 17.550, pentru cea din Clusiu 14.000, pentru institutulu medico-chirurgicu din Clusiu 21.360 si pentru scóla de mósie in Sibiiu 621 fl.

Sigismundu Papp propune, ca in Siomcut'a mare, capital'a cercului Cetatei-de-Pétra, se se redice unu gimnasiu de statu romanu, cea ce si dupa determinatiunile legei de nationalitate se pretinde cu dreptu.

Sigismundu Popovitiu trage atentiunea casei, ca prin legea de nationalitati se determinase, cá studiosiloru deosebiteloru nationalitati se li se deschida ocasiune, cá se se póta cultivá in studia in limb'a loru materna pana la inceputulu studialoru academice. Deci fece unu proiectu de conclusu, cá se se provóce min., se faca catu mai curundu destulu determinatiunilora legei de nationalitati.

Min. Eötvös dechiara, ca totu ce privesce la scólele medie se va desbate la consultarea proiectului de lege despre gimnasia, care se va propune catu mai curundu inca sub decursulu acestei sesiuni.

Iuliu Benedek isi reserva observatiunile sale, candu se va vorbí despre propunerea lui Popovitiu, (póte ca vré pentru Fagarasiu scoli numai maghiare).

Iosifu Popp vre a sprijiní propunerea lui Sigismundu Papp, inse fù intreruptu, pana candu va veni proiectulu despre gimnasii. Szallai, Al. Mocioni si d. Ionescu dechiara, ca voru vorbi si ei atunci.

Miletics trage ateutiunea casei la serbi, ca in com. Bács, Torontal, Timisiu si Carasiu suntu pré pucine gimnasii.

Sub rubric'a 8 suntu preliminati pentru gimnasiulu serbescu din Nóuaplant'a 6200 fl. Halász vré, cá se se stérga cuventu serbu, fiinduca statulu nu i e ertatu a cunósce gimnasiu serbu-, germanu etc.

Min. Eötvös respunde, ca gimn. acesta e basatu cu deosebire pe fundatiuni private, prin urmare cu dreptu se numesce serbescu si sum'a acésta s'a aplacidatu numai, pentruca venitulu fundatiuniloru nu ajunge pentru a se sustiené. Se remana dara si cuventulu serbescu pe loco. Nyáry si Babesiu suntu de aceasi parere si sum'a se votéza.

La rubric'a 9, (luandu presiedintia v.-presiedintele Gajzágo), pentru gimn. de statu din Sibiiu se cetesce rubric'a cu 20.051 fl.

Sigismundu Popp face propunere, cá in gimn. acesta se se propuna si romanesce.

Hodosiu sprijinesce propunerea, care inse se reiepta pana la desbaterea legei despre gimnasia. Propunerea lui Schwarz, cá didactrele se se desfintiezo nu se primi, ci sum'a preliminata s'a votatu.

Sub rubric'a **10** suntu preliminati 4000 fl. pentru gimnasiu din Brasiovu (fara epitetu). Várady intréba, déca statulu are vreuna influintia la denumirea profesoriloru la gimn. acesta.

Min. Eötvös respunde afirmativu la acesta cestiune, ca statulu are influintia, numai catu pana acum n'a obvenitu nici unu casu de feliulu acesta.

Hodosiu oserba, ca in Brasiovu se afla trei gimn., elu deci intréba, care dintre acele 3 se sub. ventionéza. Tanárki respunde, ca celu greco-romanu, care primesce si dela regimulu Romaniei 1000 galbeni si tocma pentru acésta regimulu de mai inainte ungurescu, din motive politice, a defiptu si din partea sa una subventiune pentru acésta scóla cu scopu, pentrucá se iè influintia la denumirea profesoriloru. Ministeriulu nu i s'a datu ocasiune a modificá ceva in statulu quo alu gimn.

Hodosiu propune dupa acésta, cá se se dica in bugetu: gimnasiulu romanu din Brasiovu. — Berzenczey contradice, pentruca scóla mentionata e gimn. confesionalu.

Ghiczy desapróba fapt'a, cumca unu regimu esternu cutéza a subventioná vreo scóla dintre marginile maghiare. Se se puna dara gimn. respectivu intr'o stare cá aceea, cá se n'aiba lipsa de subventiune esterna. — Babesiu sprijinesce propunerea lui Hodosiu.

Nyáry crede, ca nedependinti'a e prim'a conditiune a libertatii de invetiamentu si nu scie, déca camer'a póte se taca facia cu impregiurarea, venita la cunoscinti'a ei, ca una scóla anumita primesce subventiune dela unu altu statu si pretinde, ca acésta suma se se puna in estraordinariu. La votare se primesce propunerea lui Hodosiu si a lui Nyáry.

Borlea propune, cá se se asiedie intr'o rubrica nóua pentru gimnasiulu (rom. gr. or.) din Bradu 4000 fl. Se amana pana ce va veni inainte legea despre gimnasia. Dupa acésta se votéza preliminat'a suma pentru scól'a reala superióra din Bud'a 22.110, pentru cea din Casiov'a 15.445.

Se mai aplacidéza subsidia pentru scóla reala superióra din Posoniu 4000 fl., pentru cea din Leutschau 5527.

In rubric'a **15** se votéza 5000 fl. subsidiu pentru scól'a reala superióra din Sibiiu.

Rannicher dechiara cu acésta ocasiune, ca fiindu scóla acésta germana in cetate germana, gimnasiulu ér' germanu, sasii nu se voru umilí nici odata a-si sacrificá limb'a pentru o subventiune dela statu. Wachter dechiara, ca va vorbi la desbaterea scóleloru medie pentru redicarea unei scóle reale in Brasiovu (germane ori maghiare? ca romanésca se afla, apoi ce mai amblati aici cu interesele nationali, déca se afla una romana?! mai bine se se sprijinésca acésta romanésca, care se afla in fiintia, ca asia diserati candu erá vorba de academiele din Sibiiu si Clusiu).

Pentru scóla reala inf. din Kremnitz se votara 6285, pentru cea din Gy.-Szt.-Miklós 2710, pentru scól'a reala din Nagy-Kálo 3979, pentru seminariulu centralu de docenti populari in Bud'a 7510 si pentru scóla elementaria de mustra impreunata cu acestu seminariu 5700; si in fine 35.000 pentru prim'a redicare a acestoru institute; pentru 5 seminaria nóue de docenti redicande 182,256, seminariu pentru invetiatórie 42.750, (si aceste totu in limb'a maghiara? Statulu nu trebuie se faca scóle nationali si confesionali, asia se dise in dieta, asia dara se se faca in limb'a nentra, déca nu e decretata maghiarisarea cu spesele statului. Unde suntu preparandiele nóstre? Restituiti pe cea dela Nasendu, cá se nu ve dicemu tradatori). —

Hodosiu propune, ca se se insarcineze min. cá se procéda la redicarea acestoru seminarie in sensulu legei pentru nationalitati, adica in limbele popórelor. Berzenczey contradice din punctulu de vedere totu celu sofisticu. —

In siedinti'a din **1** Martiu se votéza pentru min. de culte si instructiune charta bianca, mana libera, pentru scopurile scóleloru populare dupa propunerea lui Tisza. Eötvös multiamindu pentru atata incredere si dechiaranduse, ca va face numai atate spese, catu se póte spendá cu folosu, adauge, ca in anulu celu d'antaiu nu se sperésa, ca se va spendá multu cu folosu, inse facia cu alte tieri va spendá si elu mai multu de unu milionu fl. pentru scopulu educatiunei poporului (numai nu pentru tientit'a maghiarisare, nici pentru sistemulu de a midiuloci acésta prin formarea de renegati). In fine apromite succese cu redicarea scóleloru numai, dupa ce va incepe o nóua generatiune de docenti, care va osí din preparandiele, co se voru redica. Statulu nu va ajuta scóle confesionale, de

acea se sterse si subventiunea de 4000 fl. a domnisióreloru englese din Pest'a.

Iosifu Hodosiu: La postulu pentru fói'a invetiatoriloru populari: 28.000, -si arata parerea de reu, ca traducerea romanésca a acestui organu e plina de erori. Secretariulu de statu Georg Ioanovics dechiara, ca s'a pusu cea mai mare atentiune si pana acum la traducere si déca totusi au remasu erori, conducerea fólei se va sili pe viitoriu, de a le incongiura. In sensulu lui Hodosiu se mai dechiarara Babesiu, Borlea, Papp si Miletics si sum'a se votéza.

La despartiementulu: subventionarea scóleloru populare si a invetiatoriloru populari preliminatu cu 290.000 Irányi mai face o propunere pentru unu postu de **80.000**, pentru invetiatur'a celoru adulti, a poporulu, si se primesce. In fine se propune legea sanctionata despre tractatulu telegraficu inchiaiatu cu Anglí'a si se inchia siodinti'a. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Cea mai delicata si mai seriosu impunatória noutate, ce aducu diurnalele vieneze, suntu scirile respandite despre conflicte nóue, ce s'au reivitu intre poporu si intre armat'a in Dalmati'a. Că unu fulgeru se lati acésta scire si in fine dupa informatiuni esi, ca in adeveru s'a si intemplatu o lovitura si inca chiaru intre muntenegreni si venatorii austriaci la fortaréti'a Przeka in Dalmati'a de sudu. Muntenegrenii aruncara cu petri asupra venatoriloru, ér' venatorii deschisera focu asupra muntenegreniloru. Unu venatoriu si cadiù. Despre perderi din cecalalta parte nu e nimicu cunoscutu. Contele Auersperg indata alergà la loculu scenei si generalulu Rodich s'a reintorsu indata in Dalmati'a.

Unu corespondinte din Vien'a cu datu 28 Februariu inca descopere in diurnalulu maghiaru „Hon", ca, cu tóta acoperirea diplomatiei, in cercurile militari se vorbesce cu tóta securitatea, ca generalulu Kuhn trage atentiunea ambeloru guverne dualistice, cá fara amanare se incépa a cladi liniele hotarite pentru a deschide comunicarea Galitiei cu Ungari'a, ca-co altfeliu suntu espusi, ca Rusi'a amenintia. — La Pruth se afla o armata a ei de 150.000 fetiori. Oficirii se chiama la armata. In Vien'a suntu ómenii preparati pentru astfeliu de eventualitati. Generalulu Rodich a si primitu ordinu, cá la cea mai mica opusetiune se ocupe Muntenegrulu si se-si combine operatiunile cu ostirile turcesci. Pentru transportarea la Triestu a 25 mii fetiori inca se facu pregatiri. — In Vien'a ér' se mai prinsera vreo 5 conducatori de lucratori si se calcara mai multe case din prepusu de tradare. In caus'a impacarei cu nationalii nu s'a mai facutu nimica, ba e téma, ca si polonii voru parasí senatulu imperialu. Apoi óre nu va urma absolutismulu?

Despre not'a contelui Beust tramisa la Rom'a se scrie, ca cardinalulu Rauscher a sprijinitu-o, in catu déca Rom'a nu va da garantia de ajunsu pentru continuarea mai departe a concilíului, episcopii austro-ungari voru parasi Rom'a. Eppii s'au ofensatu de cuventarea lui Monsignore Ghilardi de Mandori, care numí o mare parte din episcopi inganfati, ignoranti si nerusinati, pentruca nu jóca tocma pe cum le canta jesuitii. — Se scrie, ca episcopii ar' fi esitu din sala indignati de infruntarile jesuitului. —

Graz, Februariu 1870. Lumin'a si scientí'a se propaga cu o rapiditate nespusa prin tóte anghiuletiele, pre unde se afla numai o schintela de civilisatiune; cu acést'a balansandu din mana in mana se desvólta cele mai sanetóse principia, sub a caroru aripe singuru va poté inflori si prosperá societatea omenésca. Anatem'a versata preste capulu ómenimei de pre ruinele capitoliului astadi nu mai are nici o influintia; astadi nu mai escitéza in peptulu moritoriului terore si frica, cá in tempii obscuritatiei, ci din contra compatimire. A trecutu timpulu candu chiaru si domnitorii potérnici se tiraiea in cóte si genunchi spre a castigá grati'a Vaticanului. A trecutu timpulu nescientiei si intunerecului. Regent'a poporaloru de astadi e ratiunea, ér' armele i suntu scienti'a si cultur'a.

Europ'a, dicu diuru., e asemene unui vulcanu clocotitoriu, a carui esplosiune ne amenintia in totu momentulu. Dela Archipelagu pana la marea nordica, dela Gibraltaru pana in piscurile Uralului, numai unu sgomotu infricosiatu, numai o fierbere, o lupta neintrerupta, lupta de despotismu si libertate, apasare si nedependintia.

Tronuri se detera preste capu, ér' altele se clatiná din fundamentu. Popórale au inceputu a veni la conscientí'a drepturiloru si a demnitatii sale. Ministrii celoru mai sacre drepturi ale omului lucra cu pasi energici pentru emanciparea loru, pentru libertatea, egalitatea si nedependenti'a intregei ómenime. Republic'a este devis'a luptetoru loru pentru a careia triumfare se lupta din ce in ce cu mai mare curagiu si resolutiune. . . Eleveti'a, patri'a libertatiei, asilulu republicaniloru mari, este focularilu, la ale carui radia se desmortiescu arteriele tuturoru popóraloru apasate; aici este fabric'a, unde se faurescu cele mai nobile idei de dreptate si libertate ce fulmineza intréga lumea. Éca ce scrie de aici marele republicanu Mazzini intru respunsulu ce lu dede la o invitatiune a fratiloru sei republicani din Parisu, la unu banchetu ce s'au datu in aniversarea dilei, in care cadiù Ludoviciu XVI sub gilotina:

„Cetatianiloru! -mi este imposibile se participu la banchetulu vostru. Detorintiele, de cari asemene ve pregatiti a le implini, me retienu aici, unde me aflu de presente. Ve multiumescu din profundulu sufletului meu pentru invitatiunea fratiésca consentiendu cu scopulu nobilu ce lu aveti, adica; „restabilirea republicei prin initiativ'a poporului, care singura prestandui conscienti'a drepturiloru si poteriloru sale, póte sei dè o garantia in venitoriu. Salutu cu entusiasmu redesteptarea Franciei, ce a fostu necesaria pentru Europ'a. Fia cá acea redesteptare se fia sublima, serbatorésca si profunda nationale! Feritive de erorile trecutului! Nu ve grabiti cu deslegarea evenimenteloru mari prin fapte singuratice, cari evenimente numai ér' prin fapte mari, prin flacar'a cugetului tare si nobilu alu unui poporu luminatu se potu deslegá. Nu ve desbinati poterile, ci vi le impreunati. Imperiulu a esclamatu „reactiune si potere", voi strigati „iubire si libertate."

Inca unu cuventu cá italianu: Mi se spune, ca numele celoru invitati la banchetu, cari inse nu potu participá — ar' fi inscrise pre scaunele loru destinate. Déca e asia, atunci ve rogu, cá numele meu se lu stergeti si in loculu lui se scrieti numele „Rom'a". Cugetulu la Rom'a si la crim'a comisa contra ei de barbatulu din 2 Decembre — la banchetulu vostru se vi apara chiaru cá spiritulu lui Banco din Macbeth si se depuna testimoniu contra acestui barbatu. Si noi progresamu spre republica. Déca nu vomu poté merge inaintea vóstra, atunci fiti securi, ca vomu urmá vóua. Fia, cá preste scurtu se fimu frati de o credintia comuna, si astfeliu se remanemu pentru totudeun'a. Fia cá Rom'a si Parisulu se insemneze redesteptarea Europei intregi."

Situatiunea Cislaitaniei din ce in ce devine totu mai grava, éta cum o caracterisézа diuariulu italianu „Trentino" din Tirolu: Lupt'a cea mare in Austri'a se inverte pre langa intrebarea: Centralismu séu federalismu? Pe unu momentu au invinsu centralismulu, de si deputatii tirolesi au esitu din senatulu imperiale, in care boemi nici odata n'au intratu nici ca voru intra. Polecii asemene voru esí preste scurtu, asia incatu in senatulu imper. nu voru remané decatu represent. centralisti. Ce voru face acestia atuncia, cum -si voru face conclusiunile? Situatiunea e periculósa si nime nu póte afá finea crisei." — Partit'a germana a regimului e in cea mai mare confusiune. Nici ei insusi nu sciu ce vreu si ce voru se faca. Unii, carora le mirósa fumulu de praru din Bocca, recomanda reg. se faca ceva concesiuni poleciloru, altii stau mortisi pre langa const. din Decembre si de aici nu mai misca. Vederemo. Publiu.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Serat'a musicale a societatei de arme fù diu cele mai grate si neuitate. Sal'a societatii erá lucsosu ornata cu flori si arme; lumin'a o inunda. Asistenti multi si mai alesu multe dómne, de si publicatiunea seratei nu ajunse la timpu membriloru.

D. Urechia deschisa serbarea cu cateva cuvinte prin care in unu limbagiu umoristicu si de spiritu aminti dómneloru o dispositiune a statului societatiei, care reguléza se tiena societatea intruniri de familii, precum seratele de véra si precum voru fi seratele musicali din cursulu postului mare. Serat'a de eri o implurá urmatóriele bucati: 1. D. Wiest, fantasie din oper'a Hugenotii. 2. Dr'a P. de Rosello, ari'a din Favorit'a. 3. D. M. Pascaly declama poesi'a dlui V. Alesandri: Sentinel'a romana. 4. Dn'a Eleonor'a Riureanu nascuta Wahman. — La fileuse si Attila. 5. Dr'a P. de Rosello: La cenerantola. 6. D. Wiest: Potpuri de arii nationale. 7. Dn'a Riureanu, asemenea arii nationale. 8. D. Pascaly: Declamatiunea poesiei dlui Gr. Alesandrescu: Mircea la Cozi'a si 9. Canzon espanola de Dr'a P. de Roselio,

A tienè compt'u de aplausele frenetice, care salutara pre Dr'a P. de Rosello, dupa prim'a si ultim'a ei cantare; a numerá repetitele lungi aplause, care gratulara pre Dn'a Riureanu; a uitá detunetórele salve de aplause co spusera dloru Wiest si Pascaly catu suntu de iubiti de publicu, nu e locu aici; unu articulu specialu si o pena mai bine taiata va vorbí de tóte aceste.

Éta o serata inse bine petrecuta si carea onóra societatea romana, care a sciut'o organisá! „Inf."

Constantinopole 4 Martiu. Se anuncia ca Pórt'a nu numai va publicá unu memoriu relativu la drepturile ce are asupra teritoriului ce Muntenegrulu disputa, dara ca va adresá chiaru o nota circulariá catra puterile straine, notificandule intentiunea sa de a intinde teritoriulu seu intre Lpuka si Zabliak, invitandule a tramite representantii loru pentru a tiené conferintie in acésta privintia. —

Varietati.

Invitare. Membrii asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, cari se afla in Alb'a Iulia si impregiuru, cum si tóta inteligínti'a romana se invita prin acésta pe 21 Martiu a. c. st. n. diminétia la 9 óre la edificiulu scolastica din Alb'a Iulia langa beseric'a gr. or. pentru a se constitui in comitetu districtualu dupa regularea numitei asociatiuni, poftinduse prin acésta a si participá la acea adunare.

Nicolau Gaitanu m/p.,
asesore de tabla r. in pens. si advocatu.

— (Monete batute in monetari'a din Alb'a Iulia in anulu 1869.)

a) 270.425 ducati (galbeni à 4 fl. 80 cr.; in pretiu de 1,298.040 fl.

b) 362.175 floreni de argintu in pretiu de 362.175 fl.

c) 2,298.599 moneta merunta de arg. à 20 cr.; in pretiu de 459.719 fl. 80 cr.

d) 2,747.272 moneta merunta de arg. à 10 cr.; in pretiu de 274.727 fl. 20 cr. Sum'a, bucati 5,678.471 in pretiu de 2,394.622 fl.

La monetari'a din Alb'a Iulia se voru bate catu mai curendu si monete de auru in pretiu de 10 si 20 franci.

Dela Ianuariu a. c. aurulu si argintulu schimbatu la monetaria nu se mai platesce numai cu auru si cu argintu, ci dupa dorinti'a respectiviloru si cu bancnote, socotinduse totudeun'a si agiulu dupa cursulu dilei. —

— **Sleserii** (pitiulele, firfiricii in Romani'a) din 1848—9 incéta a mai cercelá cu finea lui Martiu a. c. Deci cei ce au, se le dè p'aci in colo cá contribuire la r. oficiu de vama si contribuiune, ca se primescu inca pana in 31 Martiu cu 10 cr. chiaru si cele gaurite; ér' dela 31 Martiu nu se voru mai primi, decatu cu perdere de 33 1/3 procentu, catu face pretiulu metalului, prin urmare abia cu 5—6 cr. si numai la oficiulu monetariu, unde se batu banii. Astfeliu ordinatiunea resp. esita pela Sept. 1869 dela ministeriu, abia sosí aici acum! Dupa ce judanii facura trafici, cu cumparatulu scadutu alu sieseriloru celoru gauriti. Asia o patiescu cei sleiti si topiti in altii; remanu uitati la spatele lui Ddieu si daunati pana ce patrundu si la ei cate o radia din induratele de susu. —

— Oglinda de bugete. Bugetulu Franciei pentru anulu 1871 are preliminate spesele cu 1.796,691.000 fr., venitele cu 1.886,035.000 fr., prin urmare venitulu mai mare cu 99,344.000 fr.

si cu tóte, ca rubric'a pentru resbelu se micsiorà cu 3,380,000 fr., totusi acésta rubrica cumpanesce cu deosebire in bilantiulu bugetului intregu.

Bugetulu Italiei pe 1870 numera venitu dimpreuna cu banurile bisericesci: 950,538.000 fr., pasivulu intregu cu spesele ministeriloru se afla la 1.111,871.000, prin urmare deficitulu e 161 milióne 333.000 fr. Totu bugetulu de resbelu precumpanesce.

Bugetele confederatiunei Germaniei de nordu se redica la sum'a de 284,844.360 fr. atatu in cheltuielile ordinarie catu si estraordinarie. Cifr'a acestoru din urma este de 15,773.960 fr.

Departementulu resboiului si acel'a alu marinei intrebuintéza cea mai mare parte din acésta suma, aprópe la 276,416.880 fr.; marin'a figuréza in acésta evaluatia pentru 13 milióne, si resbelulu pentru restu, d. „Inf.".

Resulta din acésta situatia, ca nu remane pentru intretienerea celoralalte servitiuri, de catu o suma de 8 milióne si ceva, care este cu totu neindestulatória; si confederatiunea in acestu momentu se gasesce in presentia unui deficitu de aprópe 93 milióne de franci.

Rusi'a a inceputu a intrá pe calea celoralalte natiuni si publica si dens'a bugetulu generalu alu imperiului, care se urca la sum'a de 476,728.317 ruble argintu pentru venituri si la acéea de 476 mil. 728.317 ruble argintu pentru cheltuieli.

Sum'a cea mai importanta este data cheltuieleloru miniseriului de resboiu, care se urca la cifr'a de 140,788.241 ruble argintu. Apoi vice capitalulu marinei, care presenta o cifra de 18 mil. 420.296 ruble argintu. Dupa diuariulu „Invalidu rusu" cu aceste cheltuieli se intretiene actualmente in Rusi'a 726.000 ómeni suptu drapele si 553.000 ómeni inscrisi pe listele reservei.

Vine acum intrebarea, in proportiunile aritmetice dintr'unu capitalu R se cheltuiesce o suma S pentru a intretiené N ómeni armati, dar' din venitulu Romaniei ce suma se va cuveni a se cheltui pentru intretienerea armatei? Cu „Inf." dicemu si noi:

„Respunsulu ilu vomu avé la votarea bugeteloru, pana atunci inse ceremu cá in reportulu cheltuieleloru ce facu celelalte tieri pentru armatele loru, in acelasi reportu se se cheltuiésca si pentru armat'a nostra, si se nu ni se mai vorbésca de economii." —

— Cetimu in „Fói'a oficiale bisericésca" a santei metropolie a Moldovei:

Priminduse acum lamuririle necesarie dela episcopi'a eparchiei. Husii la statistic'a clerului mirénu si monachale din cuprinsulu acei eparchiei, se publica precum urméza spre complectarea celoru publicate in fói'a Nr. 7—8: 503 beserice, 471 preoti, 26 diaconi, 665 cantareti, 111 paracliseri, 51.887 poporeni, 134 beserice lipsite de preoti, 11 ieromonachi, 1 ierodiaconu, 21 monachi, 3 frati, 191 monache si 8 surori.

Preste totu in cuprinsulu a 4 eparchie de sub jurisdictiunea metropoliei Moldovei si Sucévei suntu: 2163 beserice, 2619 preoti, 123 diaconi, 3856 cantareti, 701 paracliseri, 893.718 poporeni, 456 beserice lipsite de preoti, inaltulu pre santitulu metropolitu cu 3 prea santi archierei eparchioti, 4 prea santiti archierei titulari, 278 ieromonachi, 85 frati, 1566 monache si 132 surore. —

Multiamita publica.

Rss. D. canonicu metropolitanu Ioane Pamfiliu, carele in decursulu celoru 7 ani ai pastoririi sale cá protopopu si parochu gr. cat. alu Clusiului, findune totu una data si profesoru de limb'a romana si relegiune, a sciutu prin neobositu zelu prin rarai blandetia si prin intieleptui tactu a atrage si a castigá iubirea si stim'a tuturoru teneriloru asia, catu cu totu dreptulu potemu dice, ca celoru miseri li a fostu tata sprijinitoriu, ajutatoriu; celoru necasiti consolatoriu; si preste totu a contribuitu cá nimene altulu la cultivarea, progresulu si luminarea tenerimei, si cu deosebire cu privire la o cultura adeveratu nationale romana, de órace:

numai R. Dsale o de a-se ascrie chiaru si infiintiarea societatiei de lectura a junimei studiése romane;

numai R. Dsale i se cuvine meritulu si pentru acea, ca singuru a fostu celu d'antaniu, carele a inceputu a propune inca din an. 1863 studenteloru din gimnasiulu reg. rom. cat. din Clusiu studiulu refegiunei in limb'a loru materna romana fara de a formá séu pretende pentru acést'a ceva tacsa. Ma ce e mai multu pentru usiurarea invetiarei acestui obiectu a datu tiparitului acelu studiu cu spesele sale si le a impartitu asia dicundu mai gratis intre studenti.

Totu pentru mai rapedea prosperare si inflorire a literaturei intre studenti li a concesu si esoperatu intrare libera in casin'a inteligentiei romane, carea e un'a din chiliele casei parochiali, in care si astadi -si tiene jun'a nóstra societate siedintiele sale.

Si in fine cu ocasiunea departarei R. Dsale din Clusiu spre cea mai mare suprindere a nóstra si spre a ne legá si mai tare prin ceva suveniru permanentu a donatu societatiei studentiloru una theca pentru pastrarea bibliotecei in pretiu de 18—20 fl.

Deci pentru tóte acestea si alte sacrificia — pre cari a le enumerá nu le lasá respectulu catra nobilulu semtiu celu caracterisaza, binesciindu, ca nu i omulu ambitiunei si alu interesului personalu, ci e acelu raru barbatu, carele nu voiesce „se scie stang'a ce face drépt'a" — inca odata ne renoimu fiasc'a si cordiala nóstra recunoscientia si multiamita oftandui dela Atotupotentele pre nóu'a cariera ani multi si dile fericite! Dè cerilu cá asemenea barbati devotati si avemu catu de multi!

Acésta in semnu de datorita multiamire si recunoscientia. —

Clusiu in 20 Febr. 1870.

In numele tenerimei studiósa romane:
Augustinu Popu st. d. VIII cl., Ioane Cupcea st. d. VII cl., Ioane Popu st. d. VII cl., Vasiliu Podóba st. d. VI cl.

Novissimu. In 2 Martiu Dr. Hódosiu propuse in dieta subventiunea asociatiuniloru romane cu cate 5000 fl. pe anu. Lupta mare totu in secu. —

Din *Gherl'a* primiramu unu telegramu din 5, sositu in 6, care anuncia, ca inteligenti'a, 60 insi, a subscrisu programulu dela Turd'a de alu seu. Telegramulu tramisu la culegere disparù. —

Bibliografia. VIÉTI'A, OPERELE SI IDEELE lui Georgiu Sincaiu din Sinc'a. Discursulu de receptiune de A. Papiu Ilarianu si respunsulu de Georgiu Baritiu in siedinti'a publica a societatei academice romane din 14 Sept. 1869. Cu XV annesse si unu facsimile. Bucuresci, 1869. Tipografi'a nationale. 8º mare, 154 pag.

Opulu acestu scientificu si de mare importantia mai are pelunga cele dóue discursuri si alte 15 anecse, adica:

Cuventarea inainte a Gramaticei lui Tempea dela 1707.

Carti manumisionali dela 1721 si 1767.

Scrisóri'a dlui Odobescu catra dn. A. Papiu Ilarianu.

Insciintiarea societatei filosofesci a némului romanescu in mare principatulu Ardéalui, dela 1795.

Prefatiunea lui Sincaiu la Gramatic'a daco-romana dela 1780.

Cartea lui Calnochi catra episcopulu Bobu, dela 1784, prin care se dimitu din manastire, Klein, Peterlachi, Sincaiu si P. Maioru.

Cartea esemtionale data de Sincaiu, cá directoru, la 1787, docentelui scólei romanesci din Fenesiu.

Actulu cercetarei facute asupra lui Sincaiu la 11 Sept. 1794.

Representatiunea episcopului Bobu catra guvernu, din 15 Oct. 1794, prin care propune pre Tatu in locu lui Sincaiu; si respunsulu guvernului, din 18 Oct. 1794, prin care se confirma Tatu de directoriu interimariu.

O scrisória a lui Sincaiu catra Bobu, din 10 Aug. 1795.

Elegi'a lui Sincaiu.

List'a autoriloru citati in Chronic'a lui Sincaiu.

Quinet despre Sincaiu.

Diuariele romane despre siedinti'a publica a societatei academice din 14 Sept. 1869.

Subscriptur'a lui Sincaiu facsimilita prin xylografia. —

ACTELE SOCIETATII TRANSILVANI'A din an. II 1869, cartea V si VI inca are una tabla avuta de materia, privitória la starea societatii, a fondului, a membriloru, a stipendistiloru cu rapórtele adunariloru generali din an. trecutu. Ele se potu avé dela societate si prin librarie Sococu et Comp. si Danilopolu, cá si cartea III si IV. —

CRISTIANISMULU SI CATOLICISMULU de I. Eliade Radulescu. Bucuresci 1870 in 80 pag. in contra cat. apusanu. —

— A esitu de sub tiparu ELEMENTE DE FISIC'A ESPERIMENTALE pentru invetiamentulu secundariu de ambele secse, cursulu inferioru de domnu B. Maniauu. Ornatu cu preste 200 figuri xylografate si intercalate in tecstu, ceea ce facilita fórte multu studiulu acestei sciintie. Éca cartea adencu simtita de junimea studiósa si care imple o lacuna mare in literatur'a nóstra scientifica. — De vendiare la librari'a Socec et Comp. calea Mogosóei Nr. 7 cu pretiu de 3 lei 50 bani.

— **101 Fabule** de G. Sionu. Dedicate M. S. Dómnei, cu o prefacia si portretulu autorului. Volumu de 10 cóle 8º. — Pretiulu unui ecsemplariu 6 lei noi, pentru Austri'a 3 fiorini. — Se afla de vendiare la tóte librariele din Bucuresci. Numele auctorelui o cea mai secura a lui recomandare atatu in privinti'a formei catu si a materiei bine prealese. —

De mustra totusi publicamu o fabula:

LIBERTATEA SI RATIUNEA.

Pe unu locu singuratecu, o data siedeá
Mandr'a libertate, si-astfeliu se plangeá:
„Mai totu universulu adi me parasesce!
Sabi'a-mi in téca vediu cà ruginesce.
Nu mai este nimeni impregiurulu meu;
In desiertu standardulu ilu desfasioru eu!
Legile frumóse de mine dictate
Astadi suntu sdrobite, de ventu spulberate.
Libertatea-i mórte! Popoli molesiti,
Pe mormentu-i negru veniti de dormiti! ...

— De ce te plangi astfeliu? Ratiunea dice.
Ale tale-altare deseori aice
Cu-alu Patriei nume sangele-au vediutu
Si tiranii crime pe ele-au facutu.
Multimea cea prósta totu se'nchina tie.
Curagiu! ca-ci cá maine lumea o se vie
Se se puna érasi sub puterea ta.

— Vai! dar' cum potu óre inca a sperá
Acea di se vina, candu vedu cu rusine
Cà numai martirii adi suntu pentru mine! ..
Esaltatii de-astadi nu suntu fii mei;
Nu voiu sub standardumi astfeliu de misei."!

Nr. 68/pres. 1870.

Publicatiune.

Conferinti'a comitetului representativu alu comitatului Turdei se va tiené la 14 Martiu a. c. in opidulu Turd'a, ale carei agende voru fi pre langa mai multe afaceri ordinate prin lege si revederea si incuvenintiarea planului si computului pentru edificarea cassei comitatense.

Deci prin acésta suntu rogati toti acei membri ai comitetului, cari locuiescu afara, séu sunta departiati din comitatu, a se infaciosiá la susu memorat'a conferintia.

Turd'a 22 Februariu 1870.

Dela comitele supremu alu comitatului Turdei.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
3—3 comitele supremu.

CURSURILE

la bursa in 8 Mart. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 82½	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 . 25	„ „
London	—	—	124 . 25	„ „
Imprumutulu nationalu	—	61	. 70	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%		74	. 40	„ „
Obligatiunile rurale ungare		78	. 75	„ „
„ „ temesiane		77	. 50	„ „
„ „ transilvane		75	. 50	„ „
„ „ croato-slav.		84	—	„ „
Actiile bancului	—	—	727	„ „
„ creditului	—	—	283 . 20	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.